

(2) Exercicios autoavaliabes

Datos: $1\text{eV} = 1,6 \cdot 10^{-19}\text{ J}$; $c = 3 \cdot 10^8\text{ m/s}$; $h = 6,626 \cdot 10^{-34}\text{ Js}$; $n_{\text{aire}} = 1$

1. Cando unha luz que se propaga pola auga atravesa un anaco de cuarzo diminúe a súa velocidade. Cando acabe de atravesar o cuarzo, moverase coa velocidade que adquiriu nel?
2. Téñense tres medios transparentes de índices de refracción n_1 , n_2 e n_3 , separados entre si por superficies planas e paralelas. Un raio de luz de frecuencia $f = 8 \cdot 10^{13}\text{ Hz}$ incide desde o primeiro medio ($n_1 = 1,4$) sobre o segundo formando un ángulo $\alpha_1 = 25^\circ$ coa normal á superficie de separación.
  - a) Sabendo que o ángulo de refracción no segundo medio é $\alpha_2 = 22^\circ$, cal será a lonxitude de onda da luz neste segundo medio?
  - b) Tras atravesar o segundo medio, o raio chega á superficie de separación co terceiro medio. Se o índice de refracción do terceiro medio é $n_3 = 1,1$, cal será o ángulo de emerxencia do raio?
  - c) Debuxa o diagrama de raios correspondente.
3. Un feixe de luz láser de 570 nm incide nun bloque de vidro:
  - a) Describe os fenómenos ópticos que ocorren.
  - b) Se o ángulo de incidencia é de 45° e o de refracción é de 25° , cal é o índice de refracción do vidro?
  - c) Sería diferente o valor anterior se a lonxitude de onda fose de 730 nm ?
  - d) Razona como calcularías o ángulo límite e ofrece o seu valor a partir dos datos do apartado b).
4. Un obxecto que está situado no fondo dun recipiente con alcol etílico emite un raio luminoso que incide sobre a superficie e cun ángulo de 45° . Se o índice de refracción do alcol etílico é $1,361$, e o do aire, 1 :
  - a) Calcula o ángulo de refracción.
  - b) Acha a velocidade coa que sae o raio luminoso que se propaga polo alcol e a velocidade que adquire no aire.
5. Producirase sempre refracción cando un raio luminoso incida na superficie de separación de dous medios?
6. Un feixe fino de luz verde de 530 nm pasa de propagarse no aire a facelo por un anaco de vidro. Cando o ángulo de incidencia é de 45° , obsérvase que o de refracción é de $25,2^\circ$. Determina:
  - a) O índice de refracción do vidro para esa luz.
  - b) A velocidade á que se propaga dita luz no vidro.
  - c) A lonxitude de onda no novo medio.
7. Un raio de luz de lonxitude de onda $\lambda = 0,75\mu\text{m}$ (luz vermella) propágase desde o aire cara á auga. Sabendo que o índice de refracción da auga, n_{auga} , é $4/3$, calcula a lonxitude de onda que posúe neste segundo medio, λ_{auga} .
 Sabendo que no espectro electromagnético a lonxitude de onda obtida no apartado anterior corresponde á cor verde, di que cor verá unha persoa mergullada na auga.

8. Un raio de luz pasa da auga (índice de refracción $n = 4/3$) ao aire ($n = 1$). Calcula:
- a) O ángulo de incidencia se os raios reflectido e refractado son perpendiculares entre eles.
  - b) O ángulo límite.
  - c) Existe ángulo límite se a luz incide do aire á auga?

Solucións

1. Non, a velocidade da onda depende da súa lonxitude de onda e do índice de refracción do medio polo que circula. Se cambia o medio (e cambia o índice de refracción) tamén cambia a súa velocidade. Neste caso, se ao pasar o cuarzo volve á auga, volverá a adquirir a velocidade que tiña antes de entrar no cuarzo.

2. a) De acordo coa lei de Snell:

$$n_1 \sin \hat{i} = n_2 \sin \hat{r} \rightarrow 1,5 \cdot \sin 25^\circ = n_2 \cdot \sin 22^\circ \rightarrow n_2 = 1,69$$

Por tanto:

$$n_2 = \frac{c}{v_{\text{luz},2}} \rightarrow v_{\text{luz},2} = \frac{3 \cdot 10^8 \text{ m/s}}{1,69} = 1,8 \cdot 10^8 \text{ m/s}$$

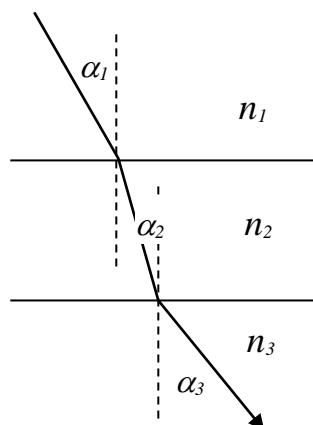
Agora calculamos a lonxitude de onda:

$$v_{\text{luz},2} = \lambda f \rightarrow \lambda = \frac{1,8 \cdot 10^8 \text{ m/s}}{8 \cdot 10^{13} \text{ Hz}} = 2,25 \cdot 10^{-6} \text{ m}$$

b) Aplicamos novamente a lei de Snell aos medios 2 e 3

$$n_2 \sin \hat{i} = n_3 \sin \hat{r} \rightarrow 1,69 \cdot \sin 22^\circ = 1,1 \cdot \sin \hat{r}_3 \rightarrow \hat{r}_3 = 35,1^\circ$$

c) O esquema podería ser o seguinte:

3. a) Parte do feixe incidente refléxase, e outra parte pasa a propagarse polo vidro, isto é, refráctase.

b) Considerando que o índice de refracción do aire é 1, o índice de refracción do vidro será (lei de Snell):

$$n_2 = n_1 \cdot \frac{\sin \hat{i}}{\sin \hat{r}} = 1 \cdot \frac{\sin 45^\circ}{\sin 25^\circ} = 1,67$$

c) O valor calculado é para luz amarela (570 nm). O valor deducido sería lixeiramente distinto se se calculase para a luz vermella (730 nm), pois o vidro é un medio dispersivo, polo que o índice de refracción depende lixeiramente de λ . Pero o valor obtido afectaría soamente á segunda cifra decimal considerada producíndose unha lixeira diminución. Podemos supor, pois, que apenas variará.

d) O ángulo límite ou crítico será aquel que corresponde cunha incidencia rasante ($\sin \hat{i} = 1$, xa que $\hat{i} = 90^\circ$). Dese xeito:

$$\sin \hat{r}_c = \frac{1}{n_2} \Rightarrow \hat{r}_c = 36,8^\circ$$

4. a) Recordando a lei de Snell:

$$n_1 \sin \hat{i} = n_2 \sin \hat{r} \Rightarrow 1,361 \cdot \sin 45^\circ = n_2 \cdot \sin \hat{r} \Rightarrow \hat{r} = \arcsin(0,9624) = 74^\circ$$

b) Pola definición de índice de refracción teremos que:

$$n_2 = \frac{c}{v_{\text{luz},2}} \Rightarrow v_{\text{luz},2} = \frac{3,0 \cdot 10^8}{1,361} = 2,2 \cdot 10^8 \text{ m/s}$$

No caso do aire, como $n_1 = 1$ vese claramente que $v_{\text{luz},1} = 3,0 \cdot 10^8 \text{ m/s}$

5. Non. Só cando o índice de refracción do medio de incidencia sexa menor ca o do medio de refracción, noutro caso pode producirse reflexión total cando se supera o ángulo límite.

6. a) Recordando a lei de Snell:

$$n_1 \sin \hat{i} = n_2 \sin \hat{r} \Rightarrow 1 \cdot \sin 45^\circ = n_2 \cdot \sin 25,2 \Rightarrow n_2 = 1,66$$

b) Pola definición de índice de refracción teremos que:

$$n_2 = \frac{c}{v_2} \Rightarrow v_2 = \frac{3,0 \cdot 10^8}{1,66} = 1,8 \cdot 10^8 \text{ m/s}$$

c) Sabemos que a frecuencia non varía dun medio a outro. Calcularemos canto vale cos datos que temos para o aire:

$$n_1 = \frac{c}{v_1} \Rightarrow v_1 = \frac{3 \cdot 10^8}{1} = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$$

$$v_1 = \lambda_1 \cdot f \Rightarrow f = \frac{3 \cdot 10^8}{530 \cdot 10^{-9}} = 5,66 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$$

Agora calculamos a lonxitude de onda no vidro, xa que coñecemos a frecuencia e o índice de refracción:

$$v_2 = \lambda_2 \cdot f \Rightarrow \lambda_2 = \frac{1,8 \cdot 10^8}{5,66 \cdot 10^{14}} = 319 \cdot 10^{-9} \text{ m}$$

7. a) Sabemos que a frecuencia non varía dun medio a outro. Calcularemos canto vale cos datos que temos para o aire:

$$n_{\text{aire}} = \frac{c}{v_{\text{luz, aire}}} \Rightarrow v_{\text{luz, aire}} = \frac{3 \cdot 10^8}{1} = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$$

$$v_{\text{luz, aire}} = \lambda_{\text{luz, aire}} \cdot f \Rightarrow f = \frac{1,8 \cdot 10^8}{0,75 \cdot 10^{-6}} = 4 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$$

Agora calculamos a lonxitude de onda na auga, xa que coñecemos a frecuencia e o índice de refracción:

$$n_{\text{auga}} = \frac{c}{v_{\text{luz, auga}}} \Rightarrow v_{\text{luz, auga}} = \frac{3 \cdot 10^8}{4/3} = 2,25 \cdot 10^7 \text{ m/s}$$

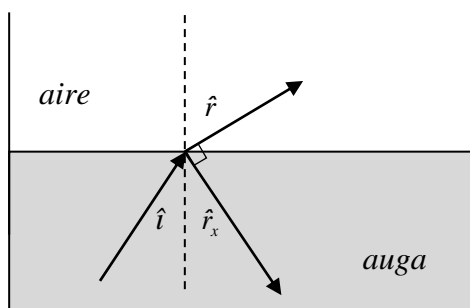
$$v_{\text{luz, auga}} = \lambda_{\text{luz, auga}} \cdot f \Rightarrow \lambda_{\text{luz, auga}} = \frac{2,25 \cdot 10^7}{4 \cdot 10^{14}} = 0,56 \cdot 10^{-6} \text{ m}$$

b) O que estimula o nervio óptico e nos fai percibir unha determinada cor é a frecuencia de vibración da onda de luz. Polo tanto, a cor que vemos non depende da lonxitude da onda. E como a frecuencia da radiación depende do foco emisor e non do medio material no que se propague, cando a luz pasa do aire á auga, unha persoa mergullada na auga ve a mesma cor vermella que o foco emite.

8.

a) Aplicando a lei de Snell da refracción:

$$n \cdot \sin \hat{i} = n_1 \cdot \sin \hat{r} \Rightarrow 1,33 \cdot \sin \hat{i} = 1 \cdot \sin \hat{r}$$

Á vista do debuxo debe cumprirse que $\hat{r} + 90^\circ + \hat{r}_x = 180^\circ$

Como o ángulo de reflexión $\hat{r}_x$ é igual ao ángulo de incidencia $\hat{i}$, a ecuación anterior pode escribirse como $\hat{i} + \hat{r} = 90^\circ$ co que $\hat{r} = 90^\circ - \hat{i}$

Recordando de trigonometría que $\sin(90^\circ - \hat{i}) = \cos \hat{i}$ a primeira ecuación queda:

$$1,33 \cdot \sin \hat{i} = \sin(90^\circ - \hat{i}) = \cos \hat{i}$$

$$\text{tg } \hat{i} = 1/1,33 = 0,75 \quad \hat{i} = \text{arc tg } 0,75 = 36,9^\circ$$

b) Ángulo límite é aquel ángulo de incidencia tal que o de refracción vale 90° . Neste caso:

$$1,33 \cdot \sin \hat{r}_L = 1 \cdot \sin 90^\circ$$

$$\sin \hat{r}_L = 1/1,33 = 0,75$$

$$\hat{r}_L = \text{arc sen } 0,75 = 48,6^\circ$$

c) Non. Cando a luz pasa do aire á auga, o ángulo de refracción é menor que o de incidencia. Para conseguir un ángulo de refracción de 90° o ángulo de incidencia tería que ser maior que 90° e non estaría no aire.

Tamén pode deducirse da lei de Snell: $1 \cdot \sin \hat{r}_L = 1,33 \cdot \sin 90^\circ$

$\sin \hat{r}_L = 1,33/1 = 1,33 > 1$ o que é absurdo.